

proposta didàctica

Déus, dies i treballs

Manuel Molins

Introducció / Francesc Calafat i Francesc Foguet

www.bromera.com
edicions

bromera

TEATRE
bromera

A. MANUEL MOLINS I EL PANORAMA TEATRAL CONTEMPORANI

1. Després d'haver llegit la Introducció a *Déus, dies i treballs*, penses que la trajectòria de Manuel Molins es caracteritza per la llibertat en l'experimentació de temes i fórmules teatrals o consideres que, pel contrari, és un autor convencional o comercial? Raona la teua opinió en grup.
2. Visioneu a Youtube el documental *Del Roig al Blau. La transició valenciana*. Mentre veieu la pel·lícula, anoteu:
 - a) El nom de les persones que hi intervenen.
 - b) Les idees que aporten sobre l'època en què se centra el documental.
 - c) La perspectiva de Manuel Molins sobre el moment històric.
3. Feu un debat a classe sobre les diferències entre el moment de què tracta *Del roig al Blau* i l'actualitat: penseu que hi ha molts canvis?
4. Fes una recerca per Internet i assenyalat les obres del llistat següent que ha escrit Manuel Molins. Indica la font d'on has extret la informació.

☐ <i>Dansa del vetlatori</i>	☐ <i>Abú Magrib</i>
☐ <i>Natura morta</i>	☐ <i>València, Hollywood, Iturbi</i>
☐ <i>Iceberg</i>	☐ <i>Combustió</i>
☐ <i>Monopatins (Skaters)</i>	☐ <i>Fugaç</i>
☐ <i>Dones, dones, dones</i>	☐ <i>Trepes!</i>
☐ <i>Els valents de Valor</i>	☐ <i>Quatre històries d'amor per a la reina Germana</i>
☐ <i>Que tinguem sort!</i>	
☐ <i>Estralls</i>	
5. Ara heu d'organitzar-vos en grups. De manera cooperativa, distribuïu la classe per «grups d'experts», i:
 - a) Busqueu l'autor i la data de publicació de cadascuna. Indiqueu-ho per escrit al costat de la graella anterior.
 - b) Cada grup d'experts, especialitzeu-vos en la trajectòria d'un autor, incloent Manuel Molins: busqueu i organitzeu informació sobre els seus llibres més importants, els espectacles que han sigut representats, els premis que han guanyat i els documents audiovisuals que tingueu a l'abast (entrevistes, vídeos, notícies, crítiques, etc.).
 - c) Elaboreu un eix cronològic segons la data de naixement dels anteriors autors. Podeu consultar, entre d'altres, les pàgines següents: <http://www.escriptors.cat>, <http://www.bromera.com> i <http://bibliotecavirtual.diba.cat>. Assenyalau les fonts d'on heu extret la informació.

- d) Feu una presentació oral de cadascun dels escriptors. Podeu emprar material de suport i presentar-lo en format *Power point*, *Prezi* o en un altre suport tecnològic.
- f) Avalueu individualment les intervencions de cada grup. Aquesta avaluació *entre iguals* permetrà millorar les vostres exposicions en públic. Podeu fer servir els següents criteris d'avaluació:

Pautes d'avaluació per als grups d'experts	Sí	No	De vegades
L'equip presenta correctament el treball			
L'equip es distribueix ordenadament en l'aula			
Cada membre vocalitza i projecta la veu de manera clara			
La gestualitat és correcta (mans, cos, etc.)			
Els membres mantenen contacte visual amb tota la classe			
Les tasques semblen ben repartides			
La informació és entenedora (podem prendre notes)			
L'equip s'ha convertit en expert sobre un tema			
L'equip ha sabut mantindre el meu interès en l'exposició			

- 6.** Després de les exposicions, reflexioneu en grup:
- Qui és l'autor més jove i quin té més trajectòria com a dramaturg?
 - Segons la investigació que heu fet, trobeu que hi ha trets compartits entre aquests o penses que les seues obres són molt diferents?
- 7.** En acabar la reflexió col·lectiva, expliqueu el punt anterior per escrit, individualment, amb les vostres paraules. I contesteu les preguntes següents.
- Quin autor i quina obra t'ha semblat més interessant?
 - Explica per què.
 - Digues quin grup ha sigut més comunicatiu en l'exposició. Penses que açò ha influït en la teua percepció dels autors presentats? Explica per què.
- 8.** Prepara amb el teu grup tres preguntes que t'agradaria fer a l'autor que heu estudiat: sobre la professió d'actor, la feina de l'escriptor dramàtic, la importància del públic, els temes de què tracta la seua obra, etc.
- 9.** Finalment, presenteu en grup totes les preguntes i arregleueu-les en un document que podreu guardar en un banc de preguntes per a possibles entrevistes en un futur.

10. Molins forma part d'un moviment col·lectiu de recuperació de la cultura i la llengua: l'última tasca de recerca que haureu de fer consisteix a descobrir què va ser el Grup 49 i quin paper hi va desenvolupar l'autor:
- Distribuiu-vos en els mateixos grups d'abans i trieu cada grup un dels articles que estan penjats en la següent adreça: <http://traces.uab.cat>.
 - Preneu notes sobre la informació que hi apareix en l'article seleccionat i després poseu en comú què sabeu sobre el Grup 49 i Manuel Molins.

B. 'DÉUS, DIES I TREBALLS': UNA FOTOGRAFIA DE LA PRECARIETAT

1. Segons Manuel Molins:

«La realitat ignora el realisme, ja que el realisme és una de les múltiples màscares de la voluntat estètica. Per això, aquest text, acollint-se a les paraules de Hamlet sobre la tragèdia (acte III, escena II), no és estrictament realista ni no realista, sinó que vol ser una *komedía* sobre la vivència d'alguns problemes de la realitat més actual».

- Investigueu en diccionaris en línia sobre l'origen de les paraules comèdia i tragèdia.
- S'ajusten aquestes definicions a *Déus, dies i treballs*?
- Esbrineu en grup el significat de les paraules de Molins relacionades amb l'obra: n'esteu d'acord?

2. Després d'haver llegit l'obra de Manuel Molins, quins adjectius triaries per tal de descriure-la? Explica per escrit per què.

fàcil	còmica	trista	entretinguda
complicada	avorrida	interessant	estranya

- Com entens el títol que el dramaturg li dona? Explica-ho amb les teues paraules.
- Feu una recerca per Internet sobre el títol i endevineu-ne el joc literari: a quin altre text fa referència?
- Quines són les connexions entre la història presentada per Molins i el llibre al qual recorda el títol?
- Per què creus que Molins relaciona *Déus, dies i treballs* amb una història antiga?

7. Fes una recorregut pel nombre d'aparicions del tema de déu o dels déus a l'obra: comptabilitza'l i comenteu a classe quins són els significats que es dona a *Déus, dies i treballs* de la divinitat.
8. Respon Vertader o Fals a les següents qüestions. Després justifica les respostes en gran grup:

Preguntes	V	F
En l'obra es tracten les relacions humanes en un marc irreal		
Els personatges que hi intervenen no interactuen		
La temàtica de la precarietat laboral és molt important en l'obra		
En la història hi ha protagonistes i antagonistes		
<i>Déus, dies i treballs</i> ofereix una panoràmica generacional i social àmplia		

9. Segons el tema de què tracta l'obra, a quin espectador i lector penseu que interessarà més? Debateu-ho en classe:
- Als estudiants com vosaltres
 - Als vostres pares
 - A les persones que estan a l'atur
 - Als vostres veïns
 - Als iaïos
10. Qui és qui? A continuació, identifica el nom dels personatges que intervenen en l'obra i estableix les relacions que mantenen. Endevina també quins altres personatges hi falten:

Un aturat	Una prostituta	Un immigrant	Un ancià amb demència senil	Una periodista
Una llicenciada	Una anciana	?	?	?

11. Quin penses que és el millor resum del llibre? Tria'n un dels següents i digues per què:
- Déus, dies i treballs* s'emmarca en un context de relacions humanes entre personatges condicionats per la precarietat laboral i l'atur, que tracten de sobreviure, a més, als estralls de la malaltia, la vellesa, la marginació, la insatisfacció personal i el desencant.
 - Déus, dies i treballs* s'emmarca en un ambient protagonitzat per aturats que tracten de sobreviure com poden cada dia sense recursos econòmics ni ajuda de familiars ni d'institucions, en una societat que els aboca a la infelicitat.
 - Déus, dies i treballs* està protagonitzat per personatges infeliços que busquen en l'amor la forma de realitzar-se com a individus i de fugir de la monotonia d'una quotidianitat avorrida i trista.

- 12.** Quina penseu que és la parella de personatges que més pateix una crisi personal i professional? Defenseu la vostra decisió en públic i trieu un diàleg del llibre que ho demostre.
- 13.** Feu una enquesta en classe per tal d'analitzar quines són les preocupacions que més afecten els vostres companys. Baseu-vos en el següent model:
1. Els estudis	5. La salut
2. La família	6. El treball dels pares
3. Els amics	7. L'esport
4. Els diners	8. Les vacances i el temps lliure
- 14.** Trieu una parella del llibre, imagineu i escriviu, per parelles, un diàleg entre ells a partir de la següent situació:
«S'ha publicat en la premsa l'anunci d'una oferta de treball molt bona, però... és a Mart!: què en dirien els personatges?».

C. COMPONENTS DRAMÀTICS DE 'DÉUS, DIES I TREBALLS'

- 1.** Indica quina és l'estructura externa del llibre de Molins:
- Està dividida en actes.
 - Està dividida en quadres.
 - Està dividida en escenes.
- 2.** Assenyaleu a quina escena pertanyen les següents dades i quina informació no pertany a cap escena:
- Algú pregunta qui va escriure el llibre titulat *Els treballs i els dies*.
 - Un xiquet s'ha intoxicat.
 - Algú parla dels problemes de parella que té amb la dona.
 - Un ancià s'ha perdut.
- 3.** A continuació tens tres acotacions pertanyents a tres escenes de l'obra: localitza-les en el text i extrau-ne la informació que es demana en el quadre de més avall:
- (Interior. L'apartament de NÚRIA davant el mar. El dormitori. El llit desfet. Una gran pantalla televisiva en algun lloc. DAVID, mig nu, contempla el dia i les onades. Entra NÚRIA descalça i amb una bata lleugera que ressalta el seu cos poderós.)*
 - (Interior. JÚLIA i la seua jove companya, AINA, netegen el llarg corredor desert d'un hospital infantil. AINA porta uns auriculars i escolta música. De sobte, JÚLIA no pot contenir-se i esclata en un plor. Intenta retenir les llàgrimes i dissimula perquè AINA*

no la veja. Però la jove, absent en la seua música, ni se n'adona i continua el treball fins que, distreta, ensopega amb la companya. Es lleva els auriculars.)

- c) (Exterior. Contenedors de fem en un carrer solitari. Els contenidors de residus alimentaris estan tancats amb candaus. ISMAIL busca i inspecciona. Tus de tant en tant. Intenta obrir els candaus, vigilant de no ser descobert per ningú. Apareix NEUS. L'observa discretament i finalment s'hi acosta. ISMAIL dissimula i amaga l'eina amb què obri els candaus.)

Espai: interior/exterior	
Espai: característiques	
Personatges: edat, gènere, classe social, aspecte físic	
Personatges: gestos, moviments, actes	
Personatges: món interior/personalitat	
Vestuari/complements	
Elements sonors/ visuals	

4. Ara que has analitzat algunes acotacions, respon les preguntes següents:
- Quina importància tenen en la lectura del text?
 - Quin paper juguen en la representació de l'espectacle?
 - A qui creus que ajuden més: al lector, a l'espectador, a l'actor, al director o a l'escenògraf?
5. Els espais de l'obra són molt concrets. Però Molins parla d'algun referent espacial i temporal determinat? Per què penses que és així?
6. Creus que on tu vius podrien tindre lloc els fets ocorreguts a *Déus, dies i treballs*? Explica per què.
7. Quina és la història que més t'ha agradat? Exposa'n els motius.
8. A partir de la següent intervenció de l'escena 9, indica quina informació se'ns aporta sobre el passat i el futur de la història de *Déus, dies i treballs*:
- NÚRIA. ...diferent. Especial. Però no vull ofendre't. No, no; no penses malament. Comprend que no vulgues parlar amb la premsa; però dóna'm una oportunitat... Vaig entrevistar la senyora Neus i em va dir que tu havies trobat el cadàver del marit, Ismael... Ho havien perdut tot perquè el banc els havia enganyat... Ella no ho sabia, encara que ho pressentia, i ell... ell no ho va resistir. El marit i aquells diners eren tota la seua vida...

D. DRAMATITZA EL TEXT

1. L'obra de Molins s'articula, sobretot, al voltant de diàlegs, però hi ha un monòleg extens en l'escena 7 amb molta intensitat dramàtica. La intervenció de Neus comença així:
NEUS. Sóc una vella que tot ho embolica... Té raó, el iaio té raó... He espantat el Jordi inútilment... Quina gran actriu dramàtica. Sempre em diu que hauria fet una gran actriu dramàtica... millor que l'Espert i que aquella altra... com li diuen?, l'altra... la que va morir a l'exili... Com? No me'n recorde. I me'n fot. La veritat és que me'n fot. Jo sóc com sóc, encara que...
2. Qui és Núria Espert? Mireu vídeos seus a Internet i comenteu, en grup, per què Neus s'hi refereix a ella.
3. Rellegiu el monòleg i comenteu què significa que ella diga:
 - a) «Jo sóc com sóc, encara que...»
 - b) «L'altre dia em va veure i ho va olorar... Sap que no era anís...»
 - c) «El iaio no vol espantar-me perquè sóc massa dramàtica, però ho sé, sí, estimat.»
4. Ara heu de llegir el text oralment entre dos persones de manera dramatitzada: amb intenció i entonació. Un ha de fer una lectura còmica, i l'altre, tràgica.
5. Comenteu entre tots quin company penseu que ha dramatitzat millor el text.
6. Formeu grups de dos i feu una llista d'anècdotes de la vida quotidiana que us agradaria dramatitzar. Ací en teniu unes quantes:
 - a) Una discussió amb l'àrbitre del partit per una falta mal xiulada.
 - b) Una mala nota que heu de justificar als pares.
 - c) Intenteu convèncer la vostra família perquè us deixi anar a un viatge.
7. En acabant, distribuïu-vos els personatges, tenint en compte que heu de participar els dos membres.
8. Redacteu el guió de la dramatització, afegint les acotacions que facen referència a la manera de parlar, als efectes especials, etc.
9. Dramatitzeu la vostra anècdota i enregistreu-la. Escolteu-la i repetiu el que siga necessari per a millorar-la.

10. Porteu a classe la gravació final perquè l'escolten els companys i les companyes. En acabant, cada membre del grup ha de dir què li ha paregut, tenint en compte aquests aspectes:
- La dramatització és versemblant.
 - El to de veu de cada participant és adequat al seu personatge.
 - Heu usat efectes especials per a fer més versemblant l'escena.
 - Heu participat tots els membres de l'equip d'una manera equitativa.

E. MÉS ENLLÀ DEL TEXT DRAMÀTIC: POSA EN MARXA LES TEUES COMPETÈNCIES

- Llig el següent diàleg, localitza'l en el llibre i expressa la teua opinió per escrit:
SERGI. No entenc què et passa darrerament. De tot en fas un drama.
AINA. I tu, un joc. Un joc amb la mort, un joc amb la faena, un joc amb l'amor...
SERGI. Amb l'amor, també?
AINA. No sé quan parles seriosament i quan no.
- Què significa l'expressió «fer-ne un drama»? Busqueu la paraula *drama* als diccionaris i comenteu en grup a quins àmbits s'aplica el terme. Coneixeu altres expressions d'ús quotidià relacionades amb el teatre?
- Expliqueu el significat de les següents expressions. Podeu emprar diccionaris i enciclopèdies:
 - Tindre taules.
 - Desitjar «Molta merda!» a algú.
 - Ser molt melodramàtic.
 - Ser un farsant.
- Déus, dies i treballs* està fonamentada en una base documental: la situació i el diàleg de l'escena 5 entre Aina i Sergi està inspirada en la següent notícia:

Deutsche Bank permite a sus clientes apostar por la muerte de los ancianos

Rosalía Sánchez | Berlín

Actualizado martes 07/02/2012 09:46 horas

La polémica sobre un **fondo de inversión del mayor banco alemán** ha estremecido a la opinión pública de Alemania. Se trata de una modalidad de inversión basada en **pólizas de seguros que permite a los clientes de Deutsche Bank apostar indirectamente a la esperanza de vida de personas de la tercera edad.**

El planteamiento del fondo **DB Life Kompass 3** (Deutsche Bank brújula de vida 3) es extremadamente simple: **si la persona de referencia vive de forma más**

prolongada, gana el banco, pero si muere prematuramente, gana el inversor. En las dos emisiones lanzadas hasta ahora se ha generado una inversión que ronda los 200 millones de euros.

<http://www.elmundo.es/elmundo/2012/02/07/economia/1328604385.html>

Comentaris:

Anna Ferrer .feb.2012 | 14:14

#157

Aquest tipus de productes sempre han existit: però hi ha d'altres iguals o pitjors que especulen amb la desestabilització d'altres països o amb la pobresa del Tercer Món... què hi penseu?

Comentaris:

#158

(Adaptació)

Escriu breument el teu comentari personal sobre la notícia. Després, llig-la a classe.

5. Busqueu, en grups de tres, una notícia en la premsa digital sobre l'atur i la precarietat laboral.
 - a) Llegiu-la individualment i en grup.
 - b) Extraieu-ne la informació fonamental, tenint en comte que heu de respondre a les *Five Ws*: què, quan, com, qui, on, per què?
 - c) Trieu un portaveu que farà de corresponsal de la notícia i la retransmetrà oralment en un noticiari.
 - d) Assageu la presentació de la notícia i intercanvieu opinions sobre el portaveu a fi de millorar-la.
 - e) Finalment, presenteu el noticiari en classe a mode d'informatiu de televisió: hi haurà dos presentadors i la resta fareu de corresponsals en les ciutats on té lloc cada notícia.
 - f) Com a conclusió, penseu que la precarietat laboral és un tema recurrent en els mitjans de comunicació? Per què ho creieu?

6. Debateu, finalment, si *Déus, dies i treballs* retrata la societat del vostre entorn i quina penseu que és la voluntat de Manuel Molins a l'hora d'escriure aquesta obra.

Propostes didàctiques referides al llibre
Déus, dies i treball (ISBN: 978-84-9026-315-0)

© Edicions Bromera, SL
Apartat de correus 147 - 46600 Alzira
www.bromera.com

© Elena Gallardo Paúls, 2011

Manuel Molins és un dramaturg valencià amb projecció internacional, autor d'una trentena d'obres per les quals ha rebut nombrosos premis. A Bromera ha publicat *Monopatins (Skaters)*, *Abú Magrib, Ni tan alts, ni tan rics* i, per al públic infantil, les obres *Els valents de Valor* i *Rosegó, el rodamón*.

L'atur, la crisi i la precarietat laboral protagonitzen aquesta comèdia, marcada per la pèrdua i la ironia. En un fons actual, els personatges sobreviuen a un seguit de situacions encadenades també per les seues pròpies accions i decisions. Un obrer de vila, una esposa que ha d'exercir la prostitució, una jove llicenciada que es veu abocada a emigrar, una anciana amb el marit estafat pels bancs, un emigrant, una periodista a la recerca de nous concursants..., entre altres, configuren un cercle representatiu del món de hui i ens reclamen l'exigència d'una reflexió lúdica i penetrant a fi de superar-les.

edicions
bromera

www.bromera.com
edicions

bromera

